

Tilburg University

Vrijheid om te groeien

van Damme, E.E.C.

Published in:
Algemeen Dagblad

Publication date:
2004

Document Version
Peer reviewed version

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Damme, E. E. C. (2004). Vrijheid om te groeien. *Algemeen Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

VRIJHEID OM TE GROEIEN

Zelden heb ik zo'n teleurstellend overheidsdocument gezien als de notitie "Kiezen voor groei" die Minister Brinkhorst afgelopen maandag, mede namens zijn collega De Geus, naar de Tweede Kamer stuurde. De notitie bevat een hervormingsagenda die ervoor moet zorgen dat we ook in de toekomst welvarend zullen zijn. Er is inderdaad werk aan de winkel. Helaas ontbreken op Brinkhorsts agenda de belangrijkste instrumenten om dat doel te bereiken.

Het kabinet heeft de mond vol van innovatie, maar het is zelf niet innovatief: de notitie is door middel van plakken en knippen uit eerdere documenten samengesteld, het lijkt op een haastklus die nog net voor de vakantie geklaard moest worden. Zij is geschreven door EZ, maar is niet gebaseerd op de relevante economische wetenschap. Ze stelt dat we ambitieus moeten zijn, maar is dat niet. Er is geen *sense of urgency*: de industriebrief waarin e.e.a. uitgewerkt zal worden zal pas na de zomer verschijnen. Hoewel twee van de drie regeringspartijen zich liberaal noemen, verloochent de notitie het liberale gedachtegoed. Vrijheid is de motor voor welvaart en groei, maar dat begrip komt in de notitie nauwelijks voor.

Box 1 op bladzijde 1 van de notitie laat al meteen zien dat de overheid de verkeerde kant uit kijkt. Brinkhorst ziet slechts twee manieren waarop we kunnen groeien: meer werken of productiever zijn. De welvaart en groei van een land worden echter ook bepaald door de economische en sociale instituties. De derde weg is institutionele vernieuwing en deze komt in de notitie nauwelijks aan bod.

Deze week publiceerde het Canadese Fraser Instituut haar jaarlijkse rapport over de economische vrijheid ter wereld. De boodschap is sinds Adam Smith niet veranderd, maar zij verdient het om jaarlijks herhaald te worden: individuele economische vrijheid, gebaseerd op een systeem van goed gedefinieerde eigendomsrechten, is het beste recept om te groeien en welvarender te worden. Beschermd vrijheid zet mensen immers aan tot creativiteit, productiviteit en ondernemerschap, activiteiten waarvan alle andere burgers profiteren.

Met de bescherming is het in Nederland prima gesteld. Het Fraser Instituut geeft ons land het cijfer 9,1, waarmee we tot de besten ter wereld behoren. Ook voor wat betreft

monetaire stabiliteit en internationale handel scoren we met 9,5 en 8,6 uitstekend. Echter, op deze gebieden, waar we traditioneel een voordeel hadden, hebben andere landen ons ingehaald. Wat erger is: op andere gebieden scoren we dikke onvoldoendes.

Het laagste rapportcijfer is een 2,0, en wel voor onze belastingtarieven. Het marginale tarief is hier zo hoog dat het voor iemand nauwelijks loont zich in te spannen. Omdat de overheid van elke verdiende extra euro 60 cent wil hebben beknot zij onze vrijheid en staat zij groei in de weg. Ook het tarief voor onze vennootschapsbelasting is te hoog. Een ondernemer betaalt in Ierland 12,5% belasting, 22,5% minder dan bij ons, hij bedenkt zich dus wel twee keer voor hij hier naar toe komt. De notitie constateert dat een daling van het vpb-tarief met 1% leidt tot 4% meer investeringen, maar verbindt hieraan geen consequenties. Geen daden, maar woorden: "in de loop van 2004 zal hierover op hoofdlijnen gerapporteerd worden".

Dikke onvoldoendes geeft Meester Fraser ons ook voor het poldermodel (2,7) en voor de administratieve belemmeringen die voor nieuwe ondernemers worden opgeworpen: 2,8. Met zo'n rapport kan Brinkhorst niet over.

Van mij krijgt hij een herkansing. De Fraser stichting laat zien dat als het rapportcijfer voor de economische vrijheid in een land met 1 omhoog gaat de economische groei met minstens 1 procentpunt stijgt, en dit is wat Brinkhorst wil. In de industriebrief moet hij daarom vrijheid, d.w.z. belastingverlaging en inkrimping van de overheidssector, centraal stellen.

Eric van Damme

(Hoogleraar economie CentER en directeur TILEC, het Tilburg Center for Law and Economics, Universiteit van Tilburg.)